

VY-koden och andra yrkesklassificeringssystem i FAO:s statistik

I FAO:s statistik ingår yrkesklassificeringar. I första hand ingår FAO:s egna yrkesklassificering som gäller för försäkringsbranschen: VY-koden.

Utöver VY-koden så ingår i vissa fall SCB:s officiella yrkesklassificering, SSYK-koden (standard för svensk yrkesklassificering), och näringslivets yrkesklassificering, NYK-koden.

VY-koden är framtagen för att vara relevant för försäkringsbranschen. Behovet av VY-koder har uppstått eftersom alternativa yrkesklassificeringssystem (till exempel SSYK-koder och NYK-koder) inte är tillräckligt detaljerade när det kommer till försäkringsyrken. VY-koden är alltså betydligt mer finfördelad än SSYK-koden och NYK-koden, och innehåller många fler yrken inom försäkringsbranschen. Det går att nyckla VY-koder till SSYK-koder och NYK-koder, men inte tvärtom.

VY-koder – försäkringsbranschens yrkesklassificering

VY-koden är försäkringsbranschens yrkesklassificeringssystem som tillhandahålls av FAO. VY är en förkortning av Värdering av Yrke. FAO har tillhandahållit VY-koder sedan 2002. Men även före dess tillhandahöll FAO andra yrkesklassificeringssystem.

Placeringen av en tjänst i en VY-kod ska utgå ifrån vilka objektiva krav som befattningen kräver.

VY-koden är fyrsiffrig, där de tre första siffrorna anger en yrkesfamilj (till exempel aktuarie) och den sista siffran är befattningens svårighetsgrad, där minsta värde är 1 (lägst svårighet) och största värde är 8 (högst svårighet). Svårighetsnivån bedöms baserat på vilka krav som ställs på tjänsten utifrån följande faktorer:

- Utbildning
- Erfarenhet
- Problemlösning och styrning
- Utveckling/innovation
- Beslutspåverkan
- Psykisk ansträngning
- Möjlighet att påverka arbetssituationen
- Typ av personalledning
- Antal direkt underställda
- Totalt antal underställda

Dessa faktorer poängsätts enligt ett system som finns i dokumentet "VY-kodens svårighetsnivå" som finns att hämta på FAO:s hemsida:

<https://www.fao.se/statistik/vy-koder/>

Det är viktigt att poängsättningen sker utifrån kravställningen på tjänsten, och inte kopplas till individen som har befattningen. Det är till exempel tjänstens krav på utbildning som har betydelse, inte individens faktiska utbildning. På samma vis är det till exempel tjänstens krav på erfarenhet som har betydelse, inte individens faktiska erfarenhet. Det är *tjänstens* komplexitet som bestämmer svårigheten.

Det kan ibland vara svårt att placera en tjänst i en VY-kod. Då är det viktigt att som generell princip välja den yrkesfamilj som bäst, eller minst dåligt, stämmer överens med en befattning inom företaget.

Ändringar i VY-koder

I samband med ändringar i VY-kodernas yrkesfamiljer kan vissa befattningar behöva kodas om. En sådan omkodning innebär dock ingen förändring av arbetsförhållandena eller av anställningsvillkoren.

VY-koden är en rent administrativ kod, vilket innebär att medarbetare som får förändrade VY-koder generellt inte behöver informeras om detta. Vilken VY-kod en medarbetare har är samtidigt ingen hemlighet.

Det är viktigt att VY-kodernas yrkesfamiljer ses över med jämna mellanrum, eftersom koderna bör vara aktuella och ligga i linje med de behov som finns inom försäkringsbranschens olika verksamheter.

SSYK – den officiella lönestatistikens yrkesklassificering

Det finns olika yrkesklassificeringssystem inom den svenska arbetsmarknaden. Det mest generella systemet är SSYK-koderna som till exempel används inom den officiella lönestatistiken som sammanställs av SCB och Medlingsinstitutet.

SSYK-koden är fyrsiffrig. Information om SSYK-koder finns här:

<https://www.scb.se/dokumentation/klassifikationer-och-standarder/standard-for-svensk-yrkesklassificering-ssyk/>

FAO:s medlemsföretag behöver ta fram SSYK-koder som ett led i rapporteringen av yrkeskoder inom den årliga lönestatistiken; se nästa avsnitt.

FAO har tagit fram en nyckel mellan VY-koder och SSYK-koder, som finns här:

<https://www.fao.se/statistik/vy-koder/>

NYK – näringslivets yrkesklassificering

Svenskt näringsliv har eget yrkesklassificeringssystem, NYK, som används inom näringslivet lönestatistik.

NYK-koden är sexsiffrig. Information om NYK-systemet finns här:

www.nyk14.se

I den årliga lönestatistiken som FAO:s medlemsföretag rapporterar till Svenskt Näringsliv så ska *både* VY-koder och NYK-koder redovisas.

NYK-koderna ska av försäkringsföretag anges som SSYK-kod + "00". Det vill säga, för varje individ behöver företagen ta fram en SSYK-kod, som är fyrsiffrig, och sedan lägga till "00" så att det blir en sexsiffrig NYK-kod.

Gör på följande vis för att hitta NYK-koden:

- Sätt tjänstens VY-kod.
- Använd FAO:s nyckel (se ovan) för att ta fram SSYK-kod.
- Lägg till "00" på slutet av SSYK-koden för att erhålla NYK-koden.